

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— frt
Félévre 5.—
Negyedévre 2.50
Egy hóra 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
téssel.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE

**Szerkesztőség és
kiadóhivatal:**

Főpiacz, a város-
házzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábos petit
soronként 5 kr-ával
számítanak.

A költő-király a békéről.

— január 18.

A magyar békeegyesület még alig egy pár éves. — Kevés szó, semmi nagy szó, amit róla elmondhatunk. — A béketerjesztés csendes működése egyáltalában nélkülözi a fényes frázisokat: annak a sikereit a történelem muzsája nem vési ércztábláiba. Nagy hadvezetőknek jutnak a Pantheonok; a béke apostalainak csak a Golgothák. A békének nincs hangja, nincs tette, a békét nem csinálják lármás szájjal, nem küzdő kézzel; hanem hallgató szívvvel.

Es mégis ennek a hallgató szívnek van óriási feladata a jövőendő korszak történetében.

Európa minden művelt nemzeténél megalakult a nagy béke-liga, melynek tagjai a közélet kitünőségei a parlamentben, irodalomban és társadalomban. A magyar békeegyesület érdeme az, hogy nemzetünket képviseli ebben az igazi „sainte alliance”-ban.

Hogy minő befolyása van e nagy európai békeáramlatnak korszakunk történelmi frázisaira, azt az elmúlt év kiváló eseményei bebizonyították.

Bebizonyította először a lefolyt háboru a Balkán-félszigeten.

Korábbi évtizedekben minden ilyen harczi epizód óriási mérvű háborut idézett elő, nagyhatalmak beleavatkozását vonva maga után: a mire azokat népeik dicsvágya kényszeríté.

Most a dicsvágyat felvátotta a béke féltése. S ez a változás nagyrészen az egymással egyetértő európai békeligák érdeme. A helyi viszonyoktól támadt háboru ott, ahol kigyuladt, el is oltatott, az összes európai nagyhatalmak konzilians de energikus közreműködése által. Európa megóvatott egy világháborutól, aminek az utját a háboru fanatikusai előkészítették.

Megkoronázták a lefolyt év békeművét az uralkodók kölesönös látogatásai, melyeknek üdvös eredménye sok régi feszültségnek, félreértésnek elhárítása: a világ-béke palládiumának trónraemelése.

Amde a béke nemesak a hadseregek pihenésében áll. A békeegyesület feladata nemesak külháboruk elhárítására szorítkozik: benn a saját hazájukban van elég sok és elég nagy tennivalójuk a békebarátoknak.

Az ügyük nem dörögnek, a kardok nem esattognak; de dul-

nak a szenvedélyek. Ellenség nem pusztítja országainkat: de pusztítja a szenvedély, a harag.

A dicsőséges sebeket osztó fegyver helyett rongálja a nemzeteket, a gyűlölködő küzdelem, nyelvek, népfajok, felekezetek, társadalmi osztályok engesztelhetetlen táborai között. A honszeretetért nem hal meg többé senki; de kihál maga a honszeretet. A küzdők csak saját jelszavaikat látják zászlóikon; de nem a haza czimerét.

Ebben a belső küzdelemben országok felbomlását látjuk, melyeket külső ellenség megdönteni nem bírt, magának a szabadság-nak, a parlamenti alkotmánynak bukását rettegjük, melyeknek létrehozásáért az elmúlt félszázad legjobbjai életüket, boldogságukat feláldozták.

Itt, ez időszaknál kezdődik a békebarátok legnemesebb feladata. Oda állni a küzdő felek közé s a hazaszeretet, a szabadság, az emberiség nevében kérni, kényszeríteni őket a kibékülésre.

Itt érvényesül az a mondás, hogy „egy lát szeretet többet ér egy mázsa igazságnál.”

Itt áll az a tétel, hogy „a belső harcban akármelyik fél győz, mind a kettő vesztes.”

Le a fegyverekkel, hangoztassák a békebarátok most nem a hadseregnek, hanem az egymást marcangoló polgárosztályoknak.

Hiszen most már bekövetkezett az a szatirája a sorsnak, hogy valóságos béke csak a hadseregeknél van: a békés, nyugodalmas polgári osztály szolgáltatja a látványt a „bellum omnium contra omnes” comedie infernájához.

Hanem hát ennek a békeszerzésnek a munkájához is kell hősi bátorság. Hasonló Curtiuséhoz, ki a római fórumon támadt dögvész-lehellő dágvány közepébe engesztelő áldozatul belevetette magát.

A kibékítő szerepe hálátlan szerep; díjazása: mindkét félről bőven osztandó ütés.

Es én azért még sem teszek le arról a reményről, hogy lesznek kiváló egyéniségek hazánk és a más országok társadalmi köreiben, kik az izgatás olesó dicsősége helyett a kibékítés drága elfeledtetését fogják életük, feladatául választani. Ezeket üdvözlöm a mai gyűlésünk alkalmából, kiknek szebb nevet nem tudok adni, mint ezt a szót: „ember.”

Jókai Mór.

— Megtámadott mandátum. A képviselőház nyolczadik bíráló bizottsága Fest Lajos elnöklése alatt tartott tegnapi ülésében az elrendelt és Aidinger János vizsgálóbiztos által foganatosított vizsgálat alapján folytatólagos tárgyalás alá vette Marsovszky Endre zalamegyei alsó-lendvai kerületében megválasztott képviselőnek kérvénnyel megtámadott választása ügyét. A kérvényező képviselőtében Nagy Dezső, a választás védőjeül Semadom Sándor ügyvéd jelent meg. Elnök bemutatta az izgatással vádolt Zsujanez György és társai elleni bűnügynek s a Szabó Ignác és társai kihágási ügyének az illető hatóságoktól bekért iratait. Ezután Jagit József előadó, Magyarikosa Géza bizottsági jegyző és Nagy Mihály biz. tag felolvasták a vizsgálóbiztos terjedelmes jelentését illetőleg az általa kihallgatott tanuk vallomásait, a melyek szerint számos választó aként nyilatkozott, hogy a választásnál több rendbeli szabálytalanság fordult elő; hogy több választót nem is kérdeztek meg a szavazóhelyiségen, hogy kire akar szavazni, hanem csak vélelem alapján jegyzték be. Több választó előadja, hogy a néppártiak feltartóztatták, kövekkel és sárral megdobálták őket, hogy katonai fedezet nélkül nem is mehettek be a választási központba; hogy egy szabadelvű párti kortest a koresmából kivertek, egy magánháza szorítottak s a házat rá akarták gyújtani; hogy több Mandel-párti nem mert szavazni, mert agyonveréssel fenyegették őket a botokkal felfegyverezett néppártiak; hogy koresmákat megtámadták, azok ablakait beverték s egyes választókat véresre vertek; hogy jelvényt sem mertek kitűzni avagy zászlót bontani; hogy némelyeknek éjjel-nappal őriztetniök kellett a házaikat, hogy egyes Mandel-párti választónak a szénáját tényleg fel is gyújtották stb. A felekezeti izgatásnak is számos esetét említik fel egyes tanuk, nevezetesen a papok azon fenyegetőzését, hogy a templomokból gubaesraktár lesz, ha nem szavaznak a néppárt jelöltjére; hogy egy lelkész ugy nyilatkozott, miként a néppártnak győzni kell, ha embervérbe kerül is; egy másik lelkész pedig azt mondta, hogy nem a választók fogják most megbuktatni a szabadelvű párti jelöltet, hanem a nem-választók fogják őket arra kényszeríteni. hogy a néppártnal tartsanak, hogy Zsupaneei káplán a nép előtt tartott izgató beszédében azzal vádolta a kormányt, hogy most már a templomok falait kezdi leromboltatni. Egyes választók azt vallják, hogy kényszerből szavaztak a néppárti jelöltre, mert azzal fenyegették őket, hogy vallásukat elveszik s vagyoniukat tűz fogja megemészteni, a mely fenyegetés annál inkább hatott rájuk, mert a választás előtt községükben több tüzeset fordult elő stb. — A kihallgatási jegyzőkönyveknek csak egy része volt a mai ülésen felolvasható. A további vizsgálati iratok felolvasása a holnap d. e. 10 1/2 órakor tartandó legközelebbi ülésre tüzetett ki.

— A főrendiház ma déli 12 órakor értekezletet tartott. Napirend: Megalakulás és választás.

— A szentesítés elé terjesztendő törvényjavaslatok szövegét átvizsgáló bizottsága az országgyűlés két házában tegnap

délután a főrendiházban Károlyi Tibor gróf alelnöksével ülést tartott, melyben a belügyminiszterium részéről Latkóczy államtitkár, a földmívelési miniszterium részéről Bartóky oszt. tanácsos, a képviselőház részéről Pulszky Agost és Szily Pongrácz előadók és Molnár Antal, Nyegre László és Teleki Sándor gr. jegyzők, a főrendiház részéről Gáll József jegyző vettek részt. A bizottság átvizsgálván a községi és egyéb helynevekről, a vám és bankügynek, valamint ezekkel összefüggő némely kérdésnek szabályozásáról és a munkaadók és mezőgazdasági jogviszonyokról szóló törvényjavaslatok végzővegezését, azt a két ház határozatával mindenben megegyezőknak találta, minek folytán az említett törvényjavaslatok a miniszterelnökség útján királyi szentesítés alá terjesztettek.

— **A rózsahelyi mandátum.** A Mattyasovszky Gyula képviselő halálával gazdátlanul maradt rózsahelyi mandátumért erős lesz a küzdelem. A néppárt már akezióba lépett, a szabadelvű párt pedig Pálmai Miklóst, a rózsahelyi piaristák gymnasiumának igazgatóját szándékozik fölléptetni.

Országgyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, január 17.

Tizenegy órakor kezdődött az ülés, a program is csak egyetlenegy ponttal díszkedhetett és mégis úgy megtelt a terem, hogy akár nagy szavazások napján se különben. Az elnöki széken maga Szilágyi Dezső ült.

Először is Széll Kálmán terjesztette be a függő államadóságok ellenőrzésére kiküldött bizottság jelentését.

Következett a „tulajdonképeni tárgy“ a honatyák elhelyezéséről szóló háznagyi jelentés. A néppárt, a melyet az első beosztás alkalmával a háznagyi határozat a szélsőbal két legutolsó padjába helyezt, nem volt megelégedve ezzel a rendelkezésével (a szélsőbal se tulságosan örült neki) és új beosztásra kérte Csávossy Béla háznagyot.

A háznagy teljesítette a kérést és a néppárti padokat megszorította egygyel.

De a néppárt ezzel az új beosztással sem volt megelégedve. Legalább Páder főtitelendő ur nem.

Nemcsak ő volt azonban ennek a „helyi kérdésnek“ az egyetlen szónoka. Felállt a szélsőbalról Lukács Gyula, is ki azt indítványozta, hogy tegyék a tisztelt néppártot oda, a hova konzervatív elvei utalják, a régi Sennyey-párt helyére — a szélső jobboldalra.

De ez ellen meg odaát tiltakoztak. . . . A vége még is csak az lett, hogy elfogadták a háznagy tervezetét.

A régi és új ülészak.

Bánffy Dezső báró miniszterelnök állt fel.

— Tisztelt Ház! — mondotta — van szerencsém ezennel ő Felségének, koronás királyunknak a képviselőház első ülészakát berekesztő legkegyelmesebb kéziratát átnyújtani.

Az elnök elővette a fényes ollóját és felvágta vele az előkelő levél borítékát, ezután felolvasta az irást, a mely szól, a mint itt következik:

MI ELSŐ FERENCZ JÓZSEF
Isten kegyelméből ausztriai császár,
Csehország királya stb.

és

Magyarország apostoli királya.

Hü Magyarországunk és társországai zászlósainak, egyházi és világi Főrendjeinek és

képviselőinek, kik az Általunk 1896. évi november hó 23-ára Budapest fő- és székvárosunkban összehívott országgyűlésen egybegyűlvén, királyi üdvözlétünket.

Kedvelt HIVEINK! Midőn magyar minisztériumunk előterjesztésére az Általunk 1896. évi november hó 26-án megnyitott országgyűlés első ülészakát ezennel berekesztjük, egyszersmind a második ülészakot a folyó év január hava 18-ik napjára összehívottunk nyilvánítjuk.

Kikhez egyébiránt királyi kegyelmünkkel állandóan hajlandók maradunk.

Kelt Bécsben, 1898. évi január 16.

Ferencz József s. k.

Br. Bánffy Dezső, s. k.

— Most pedig — szólalt meg az elnök, megköszönöm a tisztelt Háznak a bizalmat, a melylyel megtiszteltek és a jóindulatot, a melylyel a lefolyt ülészakban támogattak. (Eljenzés.)

. . . Delet se harangoztak, már vége volt az ülésnek.

Gönczy-tanító egyesület.

Debreczen, január 18.

Jól eső öröm töltötte el szívünket a Gönczy-tanító egyesület szombaton megtartott közgyűlése. — Mindnyájan, a kik érdeklődünk városunk és megyénk tanügye iránt, mindnyájan, a kik szívünkön hordjuk tanügyünk fejlődését, felvirágoztatását, sajnálattal tapasztaltuk, hogy a Gönczy-tanító egyesület, a mely hivatva van zászlóvivő szerepet játszani a tanügy terén, az utolsó időkben bizony nagyon is bevonta ezt a zászlót. És féltünk, hogy az a bizonyos „nem törődömség“ a közöny hálójával fogja bevonni az egész egyesületet és megakasztja működését.

A szombaton megtartott közgyűlés az ellenkezőről győzött meg bennünket. A Gönczy-egyesület kebelében tapasztalt látszólagos tétlenség csakugyan látszólagos volt.

Az egyesület böles vezetősége lázas tevékenységet fejtett ki, hogy az egyesületet anyagi zavarából kiszabadítsa, mely anyagi zavart a filléres füzetek vállalata okozta az egyesületnek.

Az egyesületnek sok pártoló tagja is van, a kik érdeklődnek az egyesület iránt, de annak gyűléseiben részt nem vettek. Már azok kedvéért is talán kell felvilágosítással szolgálnunk, nehogy megvonják egyesületünkétől méltó és megérdemelt nemcsak pártfogásukat.

Az egyesület központi bizottsága, azon nemes és szép eszmétől áthatva, hogy minden eszközzel oda kell törekedni, hogy az elszaporodott erkölcs rontó ponyvarodalomnak gátat vessenek: megindította minden szakközeg és szakirodalmi közlőny által helyesléssel és dicséretekkel elhalmozott filléres füzetek vállalatát.

Sajnos, a lelkesedés és jóakarát azonban több volt az illetékes tényezőkben, mint a kereskedelmi körülményekben.

Nem számítottak a közönnyel, nem az ifjusági irodalom terén tapasztalható

tulproduktióval, az olvasó közönség sajátlagos izlésével és — az egyesület anyagi helyzetével.

Jött a millenárius év és az egyesület t. i. a központ nagy áldozatok árán bocsájtotta a könyvpiacra jobb sorsra — több méltánylásra érdemes millenniumi füzeteket. Amde a fővárosi ezégek, melyek több pénzzel, eszközzel és comercialis körültekintéssel birtak elnyomták a mi kiadványainkat: ez a fiaszkó kátyuba sodorta az egyesületet.

A filléres füzetek körülbelül 30.000 példányra ott hever a raktáron és csak a tanítószáz lelkesedése, érdeklődése és jó indulata tehet valamit, hogy belőlük a mennyit-annyit eladjanak. A füzetek jók, tartalmuk tanulságos, gyönyörködtető, népszerű: Csak a külső habitusuk pongyola. De hát régen mondta már a keleti böles: „Ne tekints a korsóra hanem arra, a mi benne van.“

Nagytisztelétű Kovács Lajos ev. ref. tanító képezdei igazgató és egyesületi elnök; Nagytisztelétű Orosz István, ev. ref. képezdei tanár, dr. Szántó Sámuel keresk. akadémiai tanár, Káposztás Imre ev. ref. tanító, egyesületi pénztáros valóban páratlan ügybuzgalommal hozzá fogtak aztán, hogy az egyesületet anyagi zavaraiából kimentsék, hogy aztán hivatását teljesíthesse.

Heteken át dolgoztak a számadások tisztába hozatala körül. Herczeg János ispotályi tanító emberfölköti munkát végzett összeállítván a filléres füzetekről a számadásokat. Egy bizottság pedig heteken át dolgozott a közp. bizottság számadásain, hogy minden kétséget kizáró tiszta képet nyujthassanak a közgyűlésnek a pénznek hová és mire való fordításáról. És ez mind szépen sikerült a nagy, lelkiismeretes és pontos munka árán.

A szombaton megtartott közgyűlés méltányolta azt a nagy munkát, önzetlen és ügybuzgó fáradságát, a mit a választmány kifejtett az egyesület tisztába hozatala körül és lelkes, gyűbuzgó elnök stíl és programszerű remek megnyitó beszédjében foglalt ama kérdésére: van-e hát szükség a Gönczy tanító-egyesületre? A száz számra ott volt kiváló tanítószáz élén a kir. tanfelügyelővel csak egyhangulag adhatta rá a feleletet: igenis szükséges a Gönczy tanító-egyesület!

A szombati közgyűlés forduló pontot képez az egyesület életében.

A tanítószáz megmutatta, hogy böles okos vezető mellett erős falankszot képeznek; hogy közös érdekeik, közös törekvéseik, közös aspiratioik mellett tudnak és akarnak tömörülni egy közös zászló alá. És mi ez a közös érdek? Talán anyagi szempontok? Nem! vagy csak alárendelt kérdések. — Első és fő érdek: a jó, magyar nemzeti iskola, a hazafias nevelés, oktatás; egyöntetűség a nevelés-oktatás terén. Főczél, hogy az iskola jó és hazafias, munkás és istenfélő polgárokat neveljen.

Eme törekvések gyűjtik egy zászló alá a felekezet külömbiség nélkül Debreczen és Hajdumegye tanítószázát.

És eme szent céljuk eléréseért áldoznak a szegény, de lelkes tanítók időt, pénzt és munkásságot.

Jól eső örömmel tapasztaltuk a szombati közgyűlésen, hogy a vezetés kitűnő kezekben, böles kezekben van. Kovács Lajos egyesületi elnök tudja, mi fáj a tanítónak, de azt is tudja, hogy a társadalom mit vár a tanítótól. Es azért bölcsen mondja a tanítóságnak: teljesítsd kötelességedet, haladj a korral és a társadalom is teljesíteni fogja veled szemben az ő kötelességét.

Egyesületünk tehát 1—2 év alatt teljesen rendbe jön. Ezreket érő könyvtára és tanszermuzeuma el lesz helyezve jó és hozzáférhető helyen. Az alapszabályokat módosítani fogják helyi viszonyaink és körülményeinkben mérten.

Ámde az a lelkes tabor, a tanítóság egymaga nem teljesítheti azt a magasztos feladatot, ha a társadalom nem támogatja.

Különben is egyik fő feladata, czélja a Gönczy tanító-egyesületnek, hogy a társadalommal, a szülőkkel minél nagyobb kontaktusba lépjen.

Ezért is kérjük Debreczen szab. kir. város és Hajdumegye minden szépért és nemesért lelkesedni tudó nagy közönségét ne vonja meg pártfogását egyesületünkől jövőben sem.

A tanügy férfait, munkásait pedig arra kérjük, tömörüljenek egyesületünk zászlója alá egytől-egyig közös a cél, közös az érdek, a mely bennünket oda vezérel. A templom, az egyházi szervezet elválaszthat bennünket egymástól, de a cél, hogy a tanítóság jó hazafiakat, jó honpolgárokat neveljen; hogy magyar nemzeti iskolaügyünk virágozzék; hogy a tanítóság becsületet és tiszteletet kivívjon magának a társadalom részéről; hogy meggyőzze a társadalmat, hogy ő már most oly tényező, a melylyel számolni kell, a mely nélkül ő róluk tenni — venni tán még sem lehet — annak a szent czél-
nak, kell, hogy bennünket egy közös zászló alá gyűjtsön, annyival is inkább, mivel e zászlót oly nemes, oly böles, oly körültekintő férfiú tartja kezében, a milyen Kovács Lajos; az ő személye, az ő neve maga egy program.

Nyugodt lélekkel várjuk tehát az egylet további fejlődését és kibontakozását. Mi ezentul is hű munkásai leszünk egyesületünknek, mert legfőbb óhajunk, hogy közös erővel, válllvetve egymást támogatva, mindnyájan egyért és egy mindnyájunkért hassunk oda, hogy iskolaügyünk felvirágozzék és az a szégyenletes mondas, a mely letörülhetlen betűkkel látszék bevésve lenni: quem dii odere, paedagogum facere — erős karral, erős kézzel töröltessék és helyette arany betűkkel irassék fel e szó: Előre!

Isten áldása egyesületünkre és vezetőségére.

Debreczen, 1898. január 17.

Kuthi Zsigmond,
leányiskolai igazgató.

Közvilágításunk jövője.

— Bizottsági javaslat. —

A város és a magánosok zsebet fél-századon keresztül fogja érdekelni annak a kérdésnek miként való eldöntése: kire bizza a városi közgyűlés az augsburgi légszeszgyárnak felmondott közvilágítást,

melyik pályázó társaságot éri az a szerencse, hogy Debreczen város utcáit, tereit, közintézetit és magánlakásait a következő évtizedek alatt gáz vagy villamos világitással elláthatja.

A közgyűlés küldöttségre bizta a versenyző czégek ajánlatainak egybeahasonlítását, annak kiszámítását, melyiké előnyösebb a városra és a közönségre nézve.

Ez a küldöttség pedig *Dobiecki* Sándor m. á. v. üzletvezető, *Stahl* Géza v. főmérnök, *Szabó* József főszámvevő, *Garda* Dezső vasuti gépészmérnök és *Fried* Leó városi gépészmérnök urakból álló albizottságot kérte fel az elbíráláshoz szükséges számítások kidolgozására.

Az albizottság immár készen van a nehezen várt nagy munkával. Az albizottság egyik tagjának kitüntető előzékeny szivessége folytán abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy a nagyfontosságú, a város egész közönségét közlekedési érdeklő jelentést olvasóinkkal már most az összes helybeli lapokat megelőzőleg ismertethetjük.

A beérkezett ajánlatok közül:

1. A magyar vasuti forgalmi részvénytársaság és a Siemens és Halske-féle vállalat ajánlata kombinált világitásra vagyis egyidejűleg légszesz- és villamos világitásra vonatkozik. A jelenlegi légszeszvezetési hálózaton túl újabb légszeszvezeteket nem létesít, hanem a közvilágítás kiterjesztésénél *kizárólag villamos világitást* hoz ajánlatba. Ajánlatához a pályázati feltételekben előirt vonalosságot a világitási hálózatról s a világitó telep berendezésének leírását nem mellékelte.

Azonban a számbeli összehasonlíthatás czéljából az albizottság számításait ezen ajánlatra is kiterjesztette.

2. Az Egyesült villamossági részvénytársaság (ezelőtt Egger B. és társa) ajánlata a pályázati feltételeknek alakilag teljesen megfelel s azokat betartotta.

Ajánlata kombinált világitásra, vagyis egyidejűleg légszesz- és villamos világitásra szól, de fentartja ajánlatát egyedül villamos- vagy egyedül légszeszvilágitás alkalmazása esetén is. — Villamos világitásra egyenáramu reoszert alkalmaz: akkumulátor telepekkel.

3. A „Részvénytársaság villamos és közlekedési vállalatok számára“ czég ajánlata kombinált világitásra, vagyis egyidejűleg villamos- és légszeszvilágitásra szól. A pályázati feltételeknek alakilag megfelel, azokat mindenekben pontosan betartotta. Villamos világitásra változó áram rendszert alkalmaz transzformátorokkal.

A számításoknál abból indult ki az albizottság, hogy földünk bolygójának, a holdnak kalendáriumszerű világitását ezentul nem vesszük figyelembe s a pályázati feltételekben megállapított 1108 lámpának fele egész éjjel, másik fele pedig éjjelig fog égni, vagyis az egész éjjel égő lámpák évi égési óráját átlag 3550 az éjjelig égőkét 1930, az éjjel után égőkét 1620 órában vették fel alapul.

Ugyancsak a pályázati feltételekre való tekintetből, melyek szerint a közvilágítás kibővítését 10 év alatt kell végrehajtani, a költségek alakulását kiszámították 1901 január 1-re, vagyis a mai állapotra, 1902 decz. 31-re, amikor a főbb utcákban a villamos, illetve az Auer-féle világitást be kell vezetni és 1911. jan. 1-re, midőn a bővítési munkálatok teljesen befejezettek.

Tehát e számítások szerint a *közvilágítás* 1901. 1-jén kerül:

1. az augsburgi társasággal megállapított szerződés tervezet szerint **7742** frtba (jelenlegi ár 17500 frt);

2., a magyar vasuti forgalmi r. t. ajánlata szerint **14972** frt 50 krba;

3., az egyesült villamossági r. t. ajánlata szerint **10326** frtba;

4., a r. t. villamos és közlekedési vállalatuk részére ajánlata szerint **4884** frtba.

Ingyen világitást az 1. 3. és 4. sz. alatt említett vállalatok adnak; a két első 4—4 ezer, az utolsó 8 ezer forint értékben.

1902. decz. 31-én pedig a közvilágításért fizetni kell

1., az augsburgi r. t. szerződés tervezete szerint légszeszért **10829.87** frtot;

2., a magyar vasuti és forgalmi r. t. ajánlata szerint ha az Auer lángok éjjelután is égnék **27055.38** frtos, ha éjjelután pillangó lángok égnék 27409.76 frtot. (a város részesedése 6 százalék felett a tiszta jövedelemből nem számítható ki.) Villamos világitás.

3., az egyesült villamossági r. t. ajánlata szerint **40425** frt, ha Auer lángok égnék éjjel után is; **39952.87** frt, ha éjjel után pillangó lángok égnék, kombinált világitás mellett. (a város részesedése a bruttó bevételből körülbelől 1040 frt.)

Ugyanezen czégek tisztán légszeszvilágitásért **10786.87** frt. (Ekkor a város részesedése a bruttó bevételből körülbelől 767 frt.)

4., a részv. társ. villamos és közlekedési vállalatok részére ajánlata szerint éjjelután Auer égőkkel **32172** frt, pillangó égőkkel **31153.16** frt. (A város részesedése 7 százalékon felül a tiszta jövedelemből ki nem számítható.)

Tovább menvén, 1911-ben a közvilágítás költsége

1., az augsburgi szerint **23834.91** frt. (légszesz)

2., a magyar forgalmi r. t. szerint éjjelután Auer égőkkel **38080.63** frt, pillangó égőkkel **38335.22** frt.

3., az egyesült villamossági r. t. szerint éjjel után Auer égőkkel **56808.04** frt pillangó égőkkel **56335.20** frt (kombinált világitás); tisztán légszeszre **27175.91** frt

4., a r. t. villamos és közl. vállalatok részére szerint **37625.04** illetőleg **36608.20** frt (kombinált világitás.)

Egy gyertya óra ára a közvilágításnál:

az augsburgi szerződés tervezete szerint 0'00032 kr.

a Magy. forgalmi r. t. ajánlata szerint 0'00018 „

az egyesült villamos r. t. ajánlata szerint (kombinált világitás) 0'00027 „

az egyesült villamos r. t. ajánlata szerint (légszesz világitás) 0'00036 „

a r. t. villamos váll. részére (kombinált világitás) 0'00014 kr.

II.

A közvilágításra beadott versenyajánlatokat tanulmányozó albizottság jelentésének ismertetését a következőkben folytatjuk:

Mielőtt azonban a magánfogyasztás költségeinek kiszámítására áttérnénk, megemlítjük az albizottság után, hogy az augsburgi légszesz gyárral kötött szerződési tervezet elfogadása esetén a közvilágítás jelenlegi költségeiben az 1898., 1899. és 1900. években a jelenlegi fogyasztást véve alapul, évenként 7497 frt 21 kr., három év alatt tehát 22.491 frt 63 kr. s 300.000 ingyen óra után még 7200 frt, vagyis összesen 29.691 frt 63 kr. megtakarítást ért volna el a város.

Az összes magánfogyasztás pozitív pénzületi értéke ezuttal nem volt kiszámítható, miután mindenik ajánlat egy bizonyos mennyiségű fogyasztásnál növekvő engedményt biztosít. Az pedig, hogy a jelenlegi magánfogyasztás miképpen oszlik meg a fogyasztók között, az albizottság előtt ismeretlen.

Tájékoztatóul tehát példaképpen az ajánlatok és a szerződés tervezet alapján kidolgozták egy nagy forgalmu kávéház, egy nagy kaszinó és két magánlakás fogyasztását.

Ime a számítások: *Egy kaszinó* helyiség világításának költsége, 60 Auer égőt, 4478 kb. méter fogyasztást 42.647 órát, egy lámpára 711 órát számítva az augsburgi szerződés tervezete szerint 739'30; Magyar vasuti forgalmi ajánlata szerint villamos világítás 1832'51, gázvilágítás 702'92; az Egyesült villamossági r. t. szerint villamosság 2410'92, gáz 736'61; a R. t. villamossági és közleked. vállalatok részére ajánlata szerint villamosság 1984'45, gáz 739'30 frtba.

2., *Magán lakás* világítása 17 Auer lámpára 637 kbmt., 6066 órát, egy lángra 357 órai égést számítva: az augsburgi szerint 135'94, a Magyar vasuti forgalmi r. t. szerint villamosság 282'38, gáz 129'57, Egyesült villamossági r. t. szerint villamosság 358'21, gáz 135'94, a R. t. villamos és közlekedési vállalatok részére szerint villamosság 305'13, gáz 135'94 frt.

3., *Magán lakás világítása* 7 Auer égőt, 7 pillangó égőt, 412 kbm. évi fogyasztást számítva: az augsburgi szerint 98'44; Magyar forgalmi r. t. szerint villamosság 144'06, gáz 94'32; Egyesült vill. r. t. szerint villamosság 181'22, gáz 98'44; R. t. villamos és közleked. vállalatok részére szerint villamosság 155'20, gáz 98'44 frt.

4., *Egy kávéház* világítása 76 Auer égővel, 8454 kb. évi légszesz fogyasztás és 80514 órai égés mellett: az augsburgi szerint 1255'12, a magyar vasuti r. t. szerint villamosság 3246'23, gáz 1195'94; Egyesült villamos r. t. szerint villamosság 4330'18, gáz 1250'05; R. t. villamos és közl. vállalatok részére szerint villamosság 3517'47, gáz 1255'12 frt.

Az albizottság munkálata rámutat e helyen az augsburgi társulat szerződés tervezete elfogadásával 1898. január 1-től 1901. január 1-ig elérhető megtakarítás pénzértékére, amely a példaképpel felhozott kávéházban 1226'89; a kaszinóban pedig 631'73 frtot tett volna.

Az egyes ajánlatok által a magán fogyasztók részére nyújtott kedvezményekről pedig az alábbi táblázat nyújt felvilágosítást, mely feltünteteti egy-egy lámpa egy órai égésének az árát:

	12	16
gyertyás fényü (pillangó) égők:		
Augsburgi	1.7 kr.	2.25 kr.
Magy. forg. r. t. légszesz	1.56	2.06
" " " vill. izzólámpa	1.42	1.92
Egyesült vill. r. t. légszesz	1.70	2.25
" " " izzó lámpa	1.83	2.47
R. t. vill. és közl. vállalatok		
részére légszesz	1.7	2.25
" " " vill. izzólámpa	1.55	2.09

Ötven gyertyás fényü Auer égőt számítva:

Augsburgi (légszesz világítás)	1.26 kr.
Magy. forg. r. t. (légszesz világítás)	1.15
Egyes. villam r. t. " "	1.26
R. t. vill. és közl. váll. r. t. (légszesz világítás)	1.26

Ötven gyertyás villamos izzólámpánál.

Magyar forg. r. t.	4.37 kr.
Egyes. vill. r. t.	5.62
R. t. vill. és közl. v. r.	4.75

(Folyt. köv.)

Debreczen sz. kir. városnak a kifejlesztendő r. kath. gymnasiumra adott 100,000 forintos alapítólevele.

Debreczen, jan. 18.

A helybeli r. kath. főgimnázium építési költségeire megszavazott 100 000 frtos városi segélyről szóló alapító levél tervezetét a szövegezéssel megbízott vegyes bizottság részéről tegnap d. u. hitelesítették dr. Wolafka Nándor, Nemes Kálmán, Komlóssy Arthur és Ábrahám László. E nevezetes okirat — tervezet tartalma kivonatosan a következő:

A tervezet előljáró soraiban kifejti, hogy Debreczen város közönségét, amely a közművelődési intézményektől sohasem vonta meg áldozatkészségét, a középiskolákba tóduló ifjúság beiratkozásainál szerzett azon tapasztalatok indították egy harmadik teljes főgimnázium létesítéséhez való hozzájárulásra, hogy még a helybeli szülők gyermekei is nagy számmal kiszorulnak és idegen helyen kénytelenek tanulmányaikat folytatni.

Tekintettel tehát arra, hogy úgy dr. Schlauch Lőrincz nagyváradi bíboros püspök 150.000 frtos, mint a debreczeni kispópostság 20.000 frtos alapítványa a kegyesrend algimnáziumának főgimnáziummá fejlesztésére biztosítva van, a város közönsége kötelezi magát, hogy:

1., a főgimnázium felépítésére 1,850.000 db. téglát díjtalanul adományoz, a gyártás helyszínén átadva, beszállítás nélkül, $\frac{1}{3}$ -ad részben a körkemenczéből, $\frac{2}{3}$ -ad részben a régi téglavetőből; díjtalanul ad továbbá ugyancsak a körkemenczéből 80.000 db. eserepet.

2., Készpénzben 60.000 frttal járul az építési költségekhez, mely összeget tíz év alatt évi 6000 frtos részletekben azon időtől fogva, midőn az V. osztály megnyílik, minden év szept. 15-én kamat nélkül fizet ki.

Ezzel szemben a fentebb említett kéralapítvány biztosításán kívül kiköti a város:

a., Az iskola gazdasági és tanügyi vezetésére alakítandó főgimnáziumi bizottságba jogosítva lesz a városi képviselő testület a hozzájárulás arányában kiküldöttéket rendelni, akik ott ülési és szavazati joggal bírnak és a tapasztaltokról évenként jelentést tesznek.

b., A tanítás, igazgatás és ügykezelés nyelve örök időkre magyar lesz s a tanítás, ameddig csak lehetséges a hazafias érzelmű magyarországi kegyes tanítórend által láttassék el. Ha pedig a tanítás bármely oknál fogva valamikor részben vagy egészben világi tanárookra bíztnék, ez esetben a tanárok alkalmazásánál a város befolyása biztosítsassék az által, hogy a tanárok kinevezése esetében a jelölés, választása esetében a választás jogát a főgimnáziumi bizottságba rendelt kiküldöttéi által gyakorolhassa.

Eddig terjed az alapító levél, amely legközelebb a jog s pénzügyi bizottság elé kerül tárgyalás végett.

Távirat.

— A Debreczeni Ellenőr saját tudósítójától. —

Lövöldöző vivómester.

Budapest, január 18. Néhány nap óta húzódik Santelli és Girol dini vivómesterek ügye. Girol dini megsértette Santellit, a ki nem kért elégtételt, a mit az Atletika club tagjai előtt, a kiknek vivómestere, azzal igazolt, hogy Girol dinek Olaszországban elintézetlen ügyei vannak. Girol dini ezt megczáfolta, mire Santelli kénytelen volt segédeket küldeni. Girol dini azonban az elkésett provokálást nem fogadta el, a mit tegnap az újból megjelent segédek-

nek ismételt. Ezek után Girol dini távozott Lázár-utczában lévő lakásáról. Az opera környékén azondan hirtelen megtámadta őt Santelli és agyba főbe ütötte. Girol dini botjával viszonzotta a tetlegességeket, majd kritikussá válván a helyzet zsebéből kiragadta pisztolyát és a levegőbe lőtt állítólag, hogy elriassza ellenfelét. Girol dinit és Santellit a rendőrségre kísérték, a hol kihallgatták őket. Az eset a Hajós utczán történt, a hol nagy csődületet támasztott. A tanuk állítása szerint azonban úgy történt a dolog, hogy Girol dini tényleg rálőtt Santellire, de nem találta el. Némelyek azt mondják, hogy másodszor is akart lönni, de a jelenet tanui hirtelen körül fogták és ebben megakadályozták. Girol dini golyója ott pattant el az operaház lépcsőzetén. Santelli erre gyorsan kocsi ült és elhajtattott, míg Girol dinit föl vitték a saját vívóterembe, és ott kihallgatták. Később a rendőrségnél folytatták a rendes kihallgatást. Az esetet a Budapesten elszaporodott olasz vivómesterek versengése idézte elő, kétségkívül ép annyit árt az olasz mesterek hírnevének most, mint a mennyit használt a millenniumi versenyek alatt az, hogy olyan szépen kitüntették magukat.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzártá mindennap d. u. 2 órákor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A Gönczy-egyesület „étthon"-a Keresk. akadémia palotájában.

A m. kir. fővárnéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra között, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órákor, ünnepnapokon d. e. 11 órákor.

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12 és d. u. 2—5 óráig tartanak. Az ígató, kiadó-hivatal s az irattár a feleknek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban nyitva van hétfőn szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

Február 1. Jogász és tisztviselőkör álarozos bálja.

Január 27. Rédey Szidi énekesnő hangversenye a zeneakadémiában.

Január 29. A polgári kör táncvizsgálma.

— Egy boldogtalan ifju története. Bizonyára még emlékeznek olvasóink annak a boldogtalan fiatal papnak az esetére, ki otthagya a szatmári egyházmegye egyik plébániáját, idejött Debreczenbe, hogy valami állást szerezzen. Jóakarói megszánva az önmagával és a világgal meghasonlott kedély kinos vergődését, álláshoz juttatták és az egészen ismeretlen, pár hét múlva tisztos fizetéshez jutott. Pár hó múlva azonban az ifju ember, ki valamikor egy szebb jövőről álmodozott, letért a becsület utjáról és itteni két pénzintézetnél hamis váltókat mutatott be leszámítás végett. Természetesen a bün nyomába jött a büntetés, és a debreczeni törvényszék ítélete, mely a magáról megfedekezett embert két évi börtönnel sújtotta, melyből javarészt ki is töltött Illaván. Most, midőn jó magaviseletéért elbocsátották, lélekben megtörve, a szenvedések által megviselve félénken bekopogtatotta szatmári Jézus-társasági atyák klastromába irgalmat és bocsánatot esdekelve. A szerencsétlen bünbánót az atyák befogadták és négy heti vezeklés után az álmaiban csalódott fiatal ember

visszatérve az elhagyott rk. egyház keretébe. A megtért szívsebével nem kívánt többé a világba maradni s mint szatmári levelezőnk írja, eltemetkezik egy szigorú rend komor falai közé, siratva haláláig elkövetett ballépését, mely őt nemcsak az oltártól, de a világból is száműzte. Néhány évvel ezelőtt egy szép jövő állt előtte telve reményekkel, melyek azonban nem váltak be. Az ifju pap plébániai jövedelme nem bírta a nagy költségeket és a plébános sok adósság hátrahagyása után elhagyta biztos állását, letette öltönyét. Mikor itt járt nálunk, oly édesen beszélt szerelméről, színes álmairól, melyekben boldognak és megelégedetnek látta magát. De szegény volt ő is, meg az is, kit magához akart fűzni. Várni nem tudott s néhány száz forintért feláldozta mindenét. A nemezis utólérte, megbűnhődött s most reményeit felváltotta a csalódás, a lemondás, melyek cseppenként emésztik fel az ifju ember szívverését. Mennyi tragikum két év alatt! Adjon az irgalom néki, a csalódottnak ott a komor falak közt nyugalmat. Vétkezett, megbűnhődött, szálljon tehát sokat hányatott lelkére a nyugalom, a kibékülés szelleme Isten és emberekkel.

— **V. H. O. Sz.** A vidéki hírlapírók országos nyugdíjintézete folyó évi január 23-án, vasárnap délután 3 órakor Szegeden, a kereskedelmi és iparkamara könyvtár termében igazgatósági ülést tart *Kulinnyi* Zsigmond elnöklete alatt. Az ülés tárgysorozata a következő:

1. A felvételre jelentkező és kilépő rendes tagok kérvényeinek elintézése.
2. Liptai Károly igazg. tag ajánlata, hogy „Asszonyhűség” című népszínművének tiszta jövedelmét a Szövetség részére átengedi.
3. A m. kir. operaházban rendezendő estély ügye.
4. Az elnökség előterjesztései.
5. Indítványok.

— **A város szabályozási terve.** *Stáhl* Géza városi főmérnök ma nyújtotta be a város új szabályozási tervét, amelyet több szakértő meghallgatásával dolgozott ki és azt javasolja, hogy az építési bizottságot, amelynek tizennyolcz tagja van, bővítsék ki még tizennyolcz taggal, amely tisztán e nagyszabású ügy tárgyalására kérésék föl. E szabályzat felöleli a város összes belterületét és az összes kertsegeket és a majorságokat. A tervet háromszor akkora nagy terület ölel föl, mint a város mostani területe. Az új belterület északi határa a Nagyerdő, délen a Téglás és Boldogfalvi kertek legészelső mesgyéi. Kelet felől a Csapókert utolsó házsorai határolják, — nyugat felé pedig a Tóczófolyásaig terjed. Ez az új szabályozási terv szükségessé teszi, hogy a régi építési szabályrendelet is átalakíttassék és az új szabályozási tervhez alkalmaztassék.

— **Ev. ref. egyházi gondnok választás** Balmaz-Ujvárosban, — mint ottani levelezőnk írja — a magyar ev. ref. egyház gondnokává *Dobi* Károlyt, *Györffi* István főbíró vejét választották meg.

— **Szocializmus a megyében.** Utóbbi időben több ízben volt szó arról, hogy megyénkben is terjedt a veszedelmes szocializmus. A vármegye alispánja, *Rásó* Gyula kir. tanácsos személyesen járt

utána s kereste fel a községeket és meggyőződött arról, hogy Hajdumegye területén sehol sincs szocializmus, mert hiszen amit egyes községek követelnek, kérnek az még nem szocializmus, igaz ugyan, ha azok a kérések nem teljesítettek, könnyen azzá válhatnak. A megye községeiben mindenütt esend van. A földesi józan gondolkodású népet, melyek mindenikének van valami földeskeje s teljesen meg van elégedve sorsával, félreartáknak vezetni, de az nem állt szóba sem a népbolondítóagítátorokkal. B.-Ujvárosban van százföldmivelő család. Ezek még a múlt évben kérvényt adtak be a belügyminiszterhez az alispáni hivatal útján, melyben azt kérik, hogy a miniszter hasson oda, hogy az uraság 4—5 holdal adjon több családnak bérbe, a bérösszeget ők is épügy megfizetik, mint a jelenlegi bérlők. Kérvényükben azt is felhozzák, hogy csak így élhetnek meg, mert napszámmért dolgozni nem mennek, mert úgy is sok a szegény ember. A belügyminiszter közbe is járt az uraságnál, de az nem teljesítheti kérelmüket, mert ő 20—30 évre adta ki birtokát. *Rásó* Gyula alispán is tett kísérletet, hogy a szegény földművesek kérelmét teljesíthesse; a bérlőket szólította fel, hogy néhány hold földet adjanak bérbe, de azok sem hajlandók erre. A megye többi községeiben pedig általános bérre is esend van, úgy, hogy jelenleg a megye területén szocializmusról tartani nem kell.

— **Esküvő.** *Weichinger* Károly kávéház-tulajdonos bájos és művelt leányát, *Otiliát* ma délután vezette oltárhoz a debreczeni társaság egyik kedvelt tagja *Kérészy* Zoltán dr. a jogakadémia szép tehetségű fiatal tanára.

— **Hiba igazítás.** Lapunk 13-ik számában közölt jótékony adományok névsorában B. L. helyett B. I. (*Bartha* Istvánné) továbbá *Hegyi* Lajos helyett özv. *Rössler* Rikhardné olvasandó.

— **Vadászat.** A debreczeni vadásztársulat tizes *hajtóvadászatot* tart folyó hó 23-án a csere erdőben az Urkulásnál.

— **Leégett istálló.** Tegnap este majdnem végzetessé válható tűz ütött ki a homokkertsoron, *Huszár* József háztulajdonos lakójának eselédje égő lámpával bement az istállóba a tehenet megetetni s e közben a lámpa felborult s a szalma tüzet fogott. A könnyen égő anyag csakhamar lángba borította az egész istállót s a tűzoltóság derekas munkát végzett, mert a szomszédos épületeket megmentette a pusztulástól. Az istálló teljesen leégett.

— **Tizenöt éves utonálló.** Balmaz-Ujvárosról ma hozták be a csendőrök a debreczeni törvényszék fogházába ifju *Szilágyi* Lajos érdiószegi fiút, aki alig tizenöt éves léte már *Sabri* Jóska-féle hajlamokat ér el. Ez a fiu gyilkossági kísérletet és rablást követett el. B.-Ujváros és Derecske között megtámadta *Löwi* József hajdu bagosi kereskedőt, kővel fejen vágta és az elszédült kereskedőn hét szurást ejtett aztán megfosztotta pénztől és órájától. *Löwi* most is súlyos beteg. Az akasztófa virága a rablott pénzt eldorbézolta.

Köszönetnyilvánítás.

A jótékony nőegylet által 1897. decz. 18-án rendezett társas estély nemes ezéjaira felülfizettek: Az augsburgi légszeszgyár 20 frt, *Weisz* Léviné 11 frt, özv. *Polgár* Gyuláné utján 11 frt, *Szabó* Kálmánné 10 frt, *Zalay* Tamásné Áron Manóné, *Rössler* Rikhardné, *Mihalovits* István, *Kaszanyitzky*né

Josinczy Miklósné báróné 5—5 frt, gr. *Desseffy* Marie 4 frt, *Kola* Jánosné, *Örvényi* Ottóné, *Lichtschein* Menyhértne, *Boezsó* Sámuelné, *Láposy* Ferenczné, *Szabó* Pfaanschmidt Teréz, *Biederman* József, *Vecsey* Zoltánné 3—3 frt. S. *Szabó* Józsefné, özv. *Bodó* Sámuelné, gr. *Dégenfeld* Ottóné, dr. *Tüdös* János, *Paczelt* János, *Márk* Endre, özv. *Fried* Károlyné, *Tóth* Gergely 2—2 frt, dr. *Hogedüs* Pálné, *Weisz* Mórné, *Szliaka* Paula, *Széli* Mór 1.50—1.50 *Papp* Mária, *Albert* Jánosné, özv. *Fényes* Gyuláné, *Tafler* Ignáczaé, *Nagy* András, id. *Csanak* József, *Benedek* János, *Szikszay* Lajos építész, *Medgyaszai* Sándor, özv. *Tomasóczy* Ferenczné, *Bartók* Ágostonné, *Herodek* Sándor 1—1 frt, *Jámbor* Jánosné, *Gyuricska* Jánosné, *Ferenczy* Bálint 50—50 kr. Összesen 146 frt 50 kr. A városi tanács pedig egyletünk nemes ezéjaira való tekintettel, az estély alkalmával a várost illető füstpézt, mely 25 frtot tesz ki, elengedte. Végül özv. *Berger* Henrikné urnó b. e. férje temetése alkalmából koszoru megváltás czimén bejött összegből 162 frt 25 kr t juttatott kezemhez oly ezéjből, hogy ebből 100 frt a nőegylet, 62 frt 25 kr pedig a népkönyha ezéjaira fordíttassék. Ez adományokért az egylet nevében halás köszönetemet fejezem ki. *Szűcs* Kálmán nőegyleti pénztáros.

Törvényszék.

* **Végtárgyalások.** A büntető törvényszék január 19-től január 24-ig a következő bűnügyeket tárgyalja:

Január 19-én

Sturavits Bertalan okirathamítás.
Murvai Károly és társai okirathamítás.
Szabó Károly és társai lopás bűntette.

Január 20-án.

Tatár Lajosné család vétsége.
Tokai Imre sikkasztás vétsége.
Deák Sándor lopás bűntette.
Vince Erzsébet lopás bűntette.
G. Kiss Imréné tulajdon elleni kihágás.

Január 22-én.

Simon Károly és társa rágalalmazás és becsületsértés iránti sajtópöre *Lindenfeld* Ede ellen.

Itéletkihirdetések:

Ifju *Pivornyák* András zsarolás vétsége.
Agoston Illés és társa hivatalos hatalommal való visszaélés.

Mulatság.

* **Alarczos bál.** A jogász- és tisztviselői kör alarczos táncestélyének rendező bizottsága felkéri azon urakat, kik az estélyen alarczban óhajtanak megjelenni, hogy legkésőbb folyó hó 22-én délután 5 óráig *Szűcs* Géza dr. egyleti titkárnál (*Szilágyi* Imre ügyvéd irodája Nagy-Csapó-utca) jelentkezzenek, hogy ilyenmü megrendelések tömegesen eszközölhetők legyenek azon ezégektől, akikkel a bizottság érintkezésbe lépett. Megjegyezzük, hogy ilyenmü ruházatok papírból 1—2 frtba, szövettől 5—6 forintba kerülnek. A rendező bizottság közhírre teszi, hogy a szigoruan zártkörű jelleg megőrzése ezéjából, a mulatságon alarczban megjelöknök a belépti jegyen kivül igazolvánnyal is el kell látva lenniök. Ily igazolványok, amelyek azonban az inkognitót teljes mértékben megőrzik. *Harmath* Gergely bálbizottsági pénztárnoknál kaphatók díjtalanul az egylet helyiségében (*Kenyérpiacz*, *Reichmann* ház) naponként 5—7 óra között.

Sertésvész.

(Némi kesergés.)

A magyar Alföld délibábos rónaságán gyászos rőfögés sirja tele a levegőt és tizével, százával hull a kis gazda, nagy gazda, vagy szegény béres malacza. Az ólakra, hízalókra borítsatok fekete fátyolt, beteg a sertés, akár csak a hegyaljai szőlő, amelyet elémészt a filoxera. Innen is, onnan is jönnek a szomorú sürgönyök az ország egyik-másik részéből, hogy az alispán, vagy polgármester zárlatot rendelt el a törvényhatósága területén. A vesztegár pedig tömérdek kárt okoz. A piac egyszerre meghal, a vesztegár megöli. Nincs keresete egy sereg embernek. Nem kell a tengeri, árpa, nincs keresete a birtokosnak, kereskedőnek, kupecznek, alkuszának, termelőnek, bankárnak; megérzi a forgalom hiányát a táviró és a posta.

És aki azt hiszi, hogy a sertésvész felszökteti a tengeri árakat, csalódik. Abban a hatalmas versenyben, melyet a nemzetek vínak a világ-piacokon a magyar sertés helyett a szerb sertést vesznek — adják. A tengeri ára pedig hanyatlik, azon egyszerű oknál fogva, mert a kínálat nagyobb, mint a kereslet. A sertésvész az utóbbi időben országos baj és mélyen érinti gazdasági életünket.

Itt az eset, egy sertéskereskedő romlása. Az ő baja általános.

Az én ismerős kupeczem tavasszal 3600 frtért vett egy falka (300 darab) malaczt. Egy-egy 8—9 hónapos volt. Költekezik, kinlódik, amíg kihizlalja a falkát. Ha elfogy az eleség, a tengerit, árpát hitelbe vásárolja, váltókért azon reményben, hogy a sok vesződség és a nagy kockázat illően jövedelmez. Egy napon csak amikor a falka közé szórják a göré-kukoriezát, néhány sertés nem mozdul, hanem bus rőfögéssel taszigálja egymást és hiába erőlködik, nem tud lábra állni, mint hogy a körme fáj és a veszendő állat tehetetlenül fordítja véres szemét az ember felé. Minthogy a száj és köröm-fájás járványos és ragadós betegség, vagy amint erre felé mondják „ragadájos baj”, lassubbodó rohogással csapatostul vész, pusztul a sertés. A sertésekre még nem biztosítanak. Ennélfogva pár hét alatt a sertéskereskedő azt tapasztalja, hogy oda a falka, ellenben a váltók, amelyekért tengerit, árpát vásárolt, megmaradtak és pörlik a pénzért kegyetlenül. És a vevők helyett, akik máskor duzzadó tárczával járultak elébe, bekopogtatnak az ügyvédek megbizottai, akik miután hazafias fájdalommal veszik tudomásul, hogy a sertések elhulltak: tőlük telhetően igyekeznek bevasalni a váltó értékét.

Van akárhány törvényhatóság az országban, amelynek területén két-három év óta nincs disznó-vásár. A cseh sógor és az osztrák „testvér” ugyan szorgalmasan hozza nyakunkra az ő portékáját, bárha a magyar sertés helyett ő beéri a szerb sertéssel is.

Valóságos dráma az, ha valamelyik szegény béresnek üresen marad az ólja. Ezen a vidéken sok béres lakást és kommentciót kap, de fizetést nem. A ruházatra és egyéb dolgok fődözésére szükséges költséget a sertésből árulja ki. Tavasszal mondjuk, huszonöt forintért vásárol két-három malaczt, arra való számítással, hogy karácsonyig kihizlalja. Arra számít, hogy a három nyápicz malaczból akkor lesz három tekintélyes sertés, a mely testvérek között nyom négy mázsát. Az anyjuk és a gyerekek szövögetik is a reménység rózsaszínű szálait, hogy mi minden kitelik abból az édes, drága három malaczkából. Hát először is zsir, egy évre való. Aztán kolbász: véres, májas hurka, de olyan, hogy a püspök is megnyalhatja utána az ujját. A szalonnáját pedig eladják és az

arából vesznek jó meleg gunyát, kifizetik továbbá a porciót, a patikát, az orvost és fődöznek még egyéb kiadást. Legutoljára mégis csak a porciót fizetik. Miért? Mert ebben spanyol a magyar. A spanyol is meghal a hazájáért, ha kell, de adót nem szívesen fizet.

Egy napon aztán híre fut a tagon is a bajnak. Állatveszedelem van. A növendék-sertés nem eszik, akármivel kínálják, nem eszik. Dehogy tudná az orrát a vályuba, lagymatag vízben hiába eresztik föl neki a legfinomabb darát is. Mert a szája fáj, mihelyest hozzáér valami és a lábára sem tud állni. Pár óra alatt lefogy és pár nap múltán ég felé fordul a négy lábával. És a héres család könnyes szemekkel állja körül a hízalót. Most már vége minden reménységnek. Nem esznek kolbászt, hurkát; még csak zsir sem lesz, amivel a levest felereszszék. Meleg gunya sem kerül ki a szalonna árából, valamint a porció sem. Ugy rendeli a törvény, hogy az elhullott állat megsemmisítendő. Bizony megsiratják az elhullott állatot és tanakodnak is inséges napokban, hogy miért kellett annak a három állatnak elhullani. Annyi kár és vesződség után következik a nincsetlenség. A szegény béres család, mely azelőtt annyi reménykedéssel nézett az ól felé, most elkerüli azt, mert fáj a szíve, ha rá néz.

Ha a száj- és köröm-fájás is olyan mérvben pusztítja a sertést, mint a filoxera a szőlőt: mit eszik a magyar?!

U. A.

Gulyások, csikósok választása.

Debreczen, január 18.

Nagy Hortobágyon, amerre a szem ellát mindenütt zuzmara. A pusztai urai a csikósok, számadó gulyások, egyedüli lakói a végtelen rónaságnak, báránypőr sapkájukat fülig lehuzva, subájukba mélyen belerejtőzve, behuzódva kis karamjukba s elüzik az időt, az unalmat azzal, hogy vásárost játszanak, elmesélik egymásnak élményeiket.

Nehezen várják a természet ujjáébredését, a kikeletet, mikor ismét egész nap a szabadban lehetnek a gulyák, ménesek mellett s furulyázással adhatnak tul a napon s este együtt lehetnek a csárdában s a fenekére nézhetnek néhány kupicza életnek.

Télen nyáron ők uralkodnak a nagypusztán, nekik nem parancsol senki sem, csak nemes város, melynek ők nem olyan felkapott, hanem térvényesen megválasztott emberei.

Büszkék is erre a megtiszteltetésre s nem minden ember fiával állnak szóba, de azért, mikor a jószág tulajdonosa közül egyik kilátogat a Hortobágyra, megadja a kellő tiszteletet, leveszi széles karamájú kalapját köszön alázattal:

— Adjon Isten Nemzetes uram!

Szép szál legények is azok mindannyian; a puszták fiai s ezt büszkén is vallják, hirdetik annak a sok „idegen atyafinak” — mint ahogy ők nevezik — kik minden évben messze, idegen országból ellátogatnak, hogy meg csodálják a délibábos nagy rónát.

Amilyen büszkék ép oly lelkiismeretes emberek is. Az ő mandátumok nem hat évre szól ugyan, csupán egy évre, de ezt az egy évet pontosan s odaadóan kiszolgálják.

A mult évben megválasztott csikós bojtárok, számadó gulyások, disznó hajcsárok mandátumokról lemondtak s a nemes város a mult héten választotta meg az új gulyásokat.

A gazdasági és intéző bizottság mult héten, Király Gyula tanácsos elnök lete alatt tartott ülésén választotta meg ez évre a hortobágyi csikósokat, számadó gulyásokat stb.

A tisztújítást egyhangulag ejtették meg, mert mind a régiek maradtak meg.

A Hortobágyi pusztai daliás, szép legényei, az ujonnan megválasztott városi emberek összegyűlnek a *vasalóban* s „megtisztelik” egymást, hogy újból megválasztották őket.

Vidék.

Balmazújvárosi doigok. Tegnap reggel csendörök érkeztek ide, de dolguk nem akad, mert egyetlen szocialista sem merete mutatni magát az utcán. — A csendörök czirkálnak. — A fölbujtogatott emberek ugyancsak járják a lelkesi hivatalt, ma már kilenczen jelentették be az egyházból való kilépésüket, mindannyian felekezetenküliek lesznek családjikkal. Ma is volt egy gazdaember fiának egy másik gazda leányával az *egybekelése, de az egyházi áldást nem vették fel.* A b.-újvárosi magy. ref. egyházban a lelkes választás f. év február hó 27-én, vagy ha különös ok közbe jönne, márcz. hó 6-án lesz.

A bihar-tordai szolgabírói járás. Bihar-tordai levelezőnk írja: Biharvármegye a közel multban husz szolgabírói járását hárommal apasztotta, fölmerült azon nézet is, hogy talán a tizenhét járást is lehetne redukálni, ha talán a b.-tordai járás megszüntethető lenne. De e járásnak oly kedvezőtlen földrajzi fekvése van a megye északnyugoti csucsában, hogy megszüntetése lehetetlen, a lakosok pedig hallani sem akarnak róla, sőt a járási székhely felett erős küzdelem foly. — Tegnap volt B.-Tordán ebben az ügyben népes értekezlet, hol a járás községeinek küldöttei megjelentek. A járás kilencz községe, u. m.: Bakonszeg, B.-Torda, Saáp, Nagy-Rábé, Danesháza, Nagy-Bajom, Szerep, Udvari, Báránd ajánlaná magát székhelyül. A megye a szolgabírói lak építésére 15000 forintot szavazott meg, tehát tisztességes telek szükségeltetik a vidéken ilyen költség előirányzatu épülethez. Nagy-Bajom község öt hold területét belteleket ajánlott fel azon esetre, ha a szolgabíró ott választja lakását, ez a legnagyobb ajánlattevő s erős versenytársai Báránd, B.-Torda, Nagy-Rábé mint a mely községek kisebb s nagyobb belteleket területet szavaztak meg e célra. A tegnapi szavazásnál Bihar-Torda nyert többséget, de mivel Szathmári Király Andor főszolgabíró véleménye is bekértek a megyére, nem tudhatni, hogy a b.-tordai járás nem változtatja-e meg nevét bárándi, nagy-bajomi vagy esetleg nagy-rábéi járásra?

Irodalom — Művészet.

* A „Zenélő Magyarország” zongora zenemű folyóirat január 15-diki II. füzeté következő érdekes zenemű ujdonságokat közli: I. „Édes anyám be szomorú életem” és „Teza, czieza piros alma” 2 új magyar dalt. II. Löschhorn „Albumlap” A salondarabot. III. Greizinger Iván „Mályvának” poetikus szép műdalát. IV. Blon Ferencz. „A győzelmi zászló alatt” indulóját. Évente 24 hasonló gazdag tartalmu füzet 10—10 oldal hangjegy tartalommal a legjobban megválasztott kiváló sikerű zenemű ujdonságokból összeállítva 242 oldal tartalomért 4 frt — félévre 12 füzet.

120 old
Előfizet
évfolya
kiadóh
utca
ványfü
külden
minder

Legné
Csáky
ditott s
egyestü
megmu
kedves
nem p
gunkba
heti sz
lapunk
hogy e
hét ak
mert h
Csáky
szép v
nyörü
kal, u
valót
ajánlan
negyed
ingyen
dalmi
Mór in
küld a
alatt v

kiadás
vek”
kiváló
adja a
Nogál
tika
Janka
való,
megle
mány
embe
meg
asszo
és m
és an
valós
regén
regén
gyüre
Jank
iroda
azok
regén
olvas
„Vez
nyára
olvas
kapó
barát
ki f
kedv
kiber
utáni
gyer
ha a
törté
maga
több
után
mely
menny
unja
olvas
is s
nőre
még
zeny
kess
„Vez
rabja
Főle

120 oldal tartalomért 2 frt az előfizetés. Előfizethetni az ép most meginduló V. évfolyamra a „Zenélő Magyarország” kiadóhivatalában Budapest, VI. Csengery-utca 62. a honnan megismerésre mutató ványfüzetet bárkinek ingyen és bérmentve küldenek. Ajánljuk a derék vállalatot minden zenebarát figyelmébe.

*** Csáky Albin grófnő mint Heine-fordító.**

Legnépszerűbb mágnásasszonyaink egyike Csáky Albin grófnő több Heine verset lefordított s azokat el is szavalta a poliklinikai egyesület e heti estjén. E fordításokkal is megmutatta a nemesszívű grófnő, hogy nemcsak kedvességével és szeretetreméltóságával, hanem poéta lelkével is első a mi mágnásvilágunkban. Egyikét a sikerült fordításoknak e heti számában legkedveltebb szépirodalmi hetilapunk az Ország-Világ közli. Ez is mutatja, hogy ez az előkelő hetilap mennyire siet a hét aktuálisait megszerezni és közzétenni, mert hisz a most vasárnap közölt verset Csáky grófnő két nappal előzött szavalta. E szép verstől eltekintve a füzet tele van gyönyörű illusztrációkkal, kedves olvasmányokkal, úgy hogy kedvesebb és jobb olvasni valót nem is tudnánk olvasóink figyelmébe ajánlani. Az Ország-Világ előfizetési ára negyedévre 2 forint, a most belépő előfizetők ingyen kapják meg a pompás kiállítású irodalmi almanacht, amelynek előszavát Jókai Mór írta. Mutatványszámokat kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal, amely Hold-utca 7. szám alatt van.

*** „Vezeklés.”**

A Légrády Testvérek kiadásában megjelenő „Legujabb Könyvek” című regénytár 8 ik kötete a legkiválóbb magyar íróknak egyik regényét adja az olvasóknak. Ez az író **Szabóné Nogáll Janka**, akit a közönség és a kritika egyaránt szeret. Szabóné Nogáll Janka nem azok közül az írók közül való, akiknek száma az utóbbi időben meglehetősen elszaporodott s akik olvasmányaik hatása alatt jóformán minden emberösmeret és az önállóság nélkül írják meg dolgozataikat. Ő inkább férfias, mint asszonyos. Meg van benne az írók kutató és minden látó tekintete, van egyénisége és amit megír, annak alapját az igazi, a valóságos élet képezi. Az ő alakjai nem regényíróktól elhasznált alakok s az ő regényeinek meséje nem más mesék átgyűrése és átdolgozása. Szabóné Nogáll Janka ma kiváló helyet foglal el a szépirodalmat sikerrel művelő írók között s azok közül való, a kiknek tárczáit és regényeit az egész országban szívesen olvassák. Ez a műve, a mely most „Vezeklés” címmel jelent meg, bizonyára nagy hatást fog kelteni és kedves olvasmány lesz azoknak, a kik a megkapó s szívhez szóló bánatos történeteknek barátai. Egy asszonyról van benne szó, a ki férjét és gyermekeit elhagyja, hogy kedvesét kövesse. Egy szép asszonyról, a kiből később erősen felébred a gyermeke utáni vágy, a kiről meg van írva, hogy gyermeke csak akkor tapad a szívéhez, ha az is az ő sorsára jut, a mi meg is történik, hogy azután a katasztrófa a maga nagy borujával bekövetkezik. A több részre felosztott regényben egymásután következnek az érdekes jelenetek, a melyek gazdag változatát adják az eseményeknek, mindig találón és szívesen megfestve. Az olvasó egy perczig nem unja magát e 192 lapra terjedő mű olvasásakor s ha végére ért, még akkor is sokáig el fog gondolkozni a hősnőről, a kinek élete és tragédiája még később is foglalkoztatja az elmét, bizonyosságot tesz e regény rendkívüli érdekessége mellett. Szabóné Nogáll Janka „Vezeklése” mint a regénytár többi darabja is ötven krajczárért szerzhető meg. Főlemlítjük még, hogy a „Legjobb Köny-

vek” című vállalat újabb kötetei ezek lesznek:

- Savage: „Hivatalos Feleségem” 2 kötet
- Mikszáth: „Gavallérok, — és Ne okoskodj Pista” 1 „
- Cherbulitz: „Vagyonszerzés után” 3 „
- Donnelly: „Caesar emlékszóbra” 2 „

A „Legujabb Könyvek” előfizetési díja: postai bérmentes küldés mellett 20 kötetre 20 korona, 10 kötetre 10 korona, 6 kötetre 6 korona.

Minden kötet külön is megrendelhető ára 1 korona bérmentes elküldéssel 1 korona 10 fillér. Megrendelhető Légrády Testvérek könyvkiadóhivatalában Budapest V. Váci körut 78.

*** A Patyolat** ötödik évének első száma megjelent. Ez az egyetlen magyar ujság, mely kizárólagosan a fehérnemű-divattal foglalkozik. Teszi pedig ezt olyan részletességgel és alaposággal, hogy az olvasója nincs ráutalva a készen vett drága fehérneműre, hanem minden darabját otthon maga megcsinálhatja a minden számhoz mellékelt, magyarzatokkal ellátott duplaoldalas nagy szabásmintaiv segítségével. Rendes mellékletén monogramokat, csipkeverésmintákat és a fehérnemű-divatot tárgyaló cikkeket hoz e minden hónap elsején megjelenő ujság, melynek egész évi előfizetési ára a postán való küldéssel két forint husz krajczár. Megrendelhető a kiadóhivatalban Budapesten, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. szám.

Érték-tőzsde.

A debreczeni „Közgazdaságbank részv.-társaság” közlése. 1897. jan. hó 18 án.

Államadósság :		
Magyar aranyjaradék 4% —	121.25	121.75
„ vasuti beruházási k. 4 1/2% —	121.50	122.50
„ koronajaradék 4% —	99.60	100.10
„ regále vált. köt. 4 1/2% —	101.—	101.75
Osztrák aranyjaradék 4% —	121.50	122.—
Egységes államkötvény 4 1/2% —	102.25	102.75
Tisza-szegedi 4%-os nyer.-sorsj.	140.50	141.50

Részvények :		
Magyar hitelbank részvény —	383 —	383.—
Osztrák hitelbank részvény —	356.—	356.20
Magyaripar- és keresk. bank. r. —	105.—	106.50

Sorsjegyek :		
Magyarjelzalogban 4%-os sorsj.	123.50	124.50
„ 3%-os —	103.25	104.—
Osztrák földhitel sorsjegy 3 1/2%-os	118.—	119.—
Magyar vörös keresetsorsjegy	10.—	10.50
Osztrák — — — —	20.50	21.—
Olasz — — — —	12.—	12.50
Bazilika sorsjegy — — — —	6.75	7.15
Jó-szív — — — —	3.80	4.20

Pénznekem :		
Cs. és kir. arany — — — —	5.67	5.75
20 márkás arany — — — —	11.76	11.80
20 frankos arany — — — —	9.52	9.55
1 Sovereigns — — — —	12.—	12.04

Budapesti gabona-tőzsde.

I. Készáru-üzlet.

1898. jan. 17-én.

Buzát ma gyöngén kínáltak, a keresleten csak néhány malom vett részt. — Elkelt nyomott irányzat mellett 8000 mm. jobb minőségű, változatlan, gyöngébb minőségű áru azonban néhány krral olcsóbb áron.

Egyébb gabonaneműekben gyöngé volt a forgalom változatlan áron.

Eladattak :

Buza. Tiszavidéki. 200 mm. 89 k. 13.75 forinton, 1200 mm. 77-8 k. 13.10 forinton, 500 mm. 76 k. 12.70 forinton, 1100 mm. 76-5 k. 12.60 frton, 100 mm. 75 k. 12.60 frton, mind három bónapra.

II. Matáridő-üzlet.

Az irányzat eleinte lanyha volt s az

árak engedtek, utóbb azonban jobb vásárlási kedv következtében szilárdult és az árak is emelkedtek.

Hivatalos záróárfolyamok déli 1 órakor.	
Buza szeptemberre	9.37 — 9.38
„ márcz.—ápr.	11.85 — 11.86
Rózs márcz.—ápr.-ra	8.62 — 8.64
Tengeri máj.—jun.-ra	5.25 — 5.26
„ deczemberre	—
Zab márcz.—ápr.-ra	6.32 — 6.34
„ január	—

Délután 4 órakor zárlat :

Buza tavaszra	11.85 — 11.86
„ őszre	9.38 — 9.39
Rózs tavaszra	8.63 — 8.64
Zab	6.33 — 6.34
Tengeri máj.—jun.	5.25 — 5.26
Ropce augusztusra	12.— — 12.05

Ingtalanok forgalma.

1. Czeglédi Józsefné Szentesi Zsuzsanna fancieskai kaszállóját megveszik Kovács Péter és neje Balogh Juliánna 2800 frtért.

2. Juhász Sándor és neje Vass Mária megveszik Balogh István és neje Tasi Juliánna 1166 négyszögöl területű csigekerti szőlőjét 1500 frtért.

3. Király Mihály és neje Balácsi Eszter megveszik Varga Gábor halápi kaszállóját 4400 frtért.

4. Szücs Juliánna és Szücs Eszter halápi kaszálló illetőségüket eladják Major Sándorné Hadházi Zsuzsanna, özv. Harsányi Mihályné Hadházi Eszter és Hadházi Bálintnak 200 frtért.

5. Polgári Bálint és neje Kálmán Juliánna megveszik Varga Gábor ondódi földjét 3000 frtért.

6. Nagy Bálint Timár-utca 2303 sorszámu házáat megveszik Nagy János és neje Turi Juliánna 4200 frtért.

7. Rácz Gáborné Vértesi Erzsébet ujosztásu földjét megveszik Balogh István és neje Csapó Juliánna 900 frtért.

8. Földesi József és neje Asztalos Mária megveszik Hogedüs Ferencz és neje Molnár Eszter ujosztásu földjét 410 frtért.

Debreczeni városi színház.

Folyó szám 108. Páratlan bérlet 86. szám.

Ma, kedden, 1898. évi január hó 18-én új betanulással, új diszletekkel és jelmezekkel ötödször :

Az ember tragédiája.

Dramai költemény 4 szakaszban. 13 képb. Színre alkalmazta Paulay Ede. Zenejét szerzette : Erkel Gyula.

Személyek :

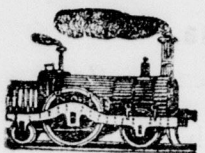
Az ur szava	— — — — —	—
Gábor)	— — — — —	* Szabó.
Mihály)	— — — — —	Órangyalok
Rafael)	— — — — —	Fái.
Ádám	— — — — —	Komjáthy.
Eva	— — — — —	Komjáthyné
Lucifer	— — — — —	Vidor.
A föld szelleme	— — — — —	Püspöky.
Rabszolga	— — — — —	Haday.
Kimon	— — — — —	Halmy.
Catulus	— — — — —	Tanay.
Cludia	— — — — —	F. Kállay.
Hypia	— — — — —	Fái.
Péter apostol	— — — — —	Szathmáry.
Heléna	— — — — —	Kiss.
A patriarcha	— — — — —	Bartha.
Egy agg eretnek	— — — — —	Fenyéri.
II. Rudolf császár	— — — — —	Szathmáry.
Tanítvány	— — — — —	Rubos.
A marquis	— — — — —	Tanay.
Robespierre	— — — — —	Haday.
Saint-Juste	— — — — —	Fenyéri.
Egy tiszt	— — — — —	Békési.
Eva anyja	— — — — —	Csigaházy.
Vén asszony	— — — — —	Loosarekné
1) gyáros	— — — — —	Fenyéri.
2) nyegle	— — — — —	Szentens.
		Szihlay.

Virágáros leány	—	—	—	Szabó.
Luther	—	—	—	Békési.
Cassius	—	—	—	Karacs.
Plato	—	—	—	Haday.
Michel-Angelo	—	—	—	Tanay.
Eszkimó	—	—	—	Rubos.

Holnap, szerdán, 1898. január hó 19-kén.

A kék asszony.

Nagysikerű francia operette.

Vasuti menetrend.

Érvényes 1897. október hó 1-től

— Egységes vasuti idő szerint. —

Debreczen—Budapest (M. áll. v.-tól.)			
Debreczenből indul	Vonat	Érkezik	
P.-Ladány	12.— déli	Vegyesvonalat	1.28 délután
P.-Ladány	3.48 délután	Tv. sz. sz.	5.24 délután
P.-Ladány	8.15 este	Személyvonalat	9.45 este
Budapest	8.53 reggel	Gyorsvonalat	1.50 délután
Budapest	12.36 délután	Személyvonalat	8.10 este
Budapest	10.37 este	Személyvonalat	6.45 reggel

Debreczen—M.-Sziget			
Szatmár	5.23 reggel	Személyvonalat	1.— délután
M.-Sziget	3.05 reggel	Személyvonalat	9.50 délelőtt
M.-Sziget	4.07 délután	Személyvonalat	11.— este
M.-Sziget	6.59 délután	Gyorsvonalat	11.40 este
M.-Sziget	7.58 este	Tv. sz. sz.	8.03 reggel

Debreczen—Szerencs			
Szerencs	8.25 reggel	Személyvonalat	11.28 délelőtt
Szerencs	4.02 délután	Személyvonalat	7.07 délután
Szerencs	8.10 este	Személyvonalat	11.— este

Debreczen—Füzes Abony			
Füzes-Abony	4.42 reggel	Vegyesvonalat	10.24 délelőtt
Füzes-Abony	4.12 délután	Vegyesvonalat	7.56 délután

Debreczen—Nagy-Léta—Vértés			
N.-Léta—Vértés	8.85 reggel	Vegyesvonalat	10.46 délelőtt
N.-Léta—Vértés	4.17 délután	Vegyesvonalat	6.20 délután

Debreczen—Büd-Szt-Mihály—Tisza-Lök			
B.-Szt-Mihály	5.28 reggel	Vegyesvonalat	8.58 reggel
B.-Szt-Mihály	3.54 délután	Vegyesvonalat	6.58 délután

* Minden kedden
** Csak Tisza-Füze

Budapest—Debreczen			
Debreczenbe érkezik	Vonat	Indul	onnan
P.-Ladány	7.40 reggel	Tv. sz. sz.	6.12 reggel
P.-Ladány	5.16 reggel	Személyvonalat	4.08 reggel
Budapest	—	Gyorsvonalat	9.15 este
Budapest	3.47 délután	Személyvonalat	9.40 délelőtt
Budapest	6.54 délután	Gyorsvonalat	2.15 délután
Budapest	2.40 éjjel	Személyvonalat	7.05 este

M.-Sziget—Debreczen			
M.-Sziget	7.53 reggel	Személyvonalat	4.— reggel
M.-Sziget	12.16 délután	Személyvonalat	6.— reggel
M.-Sziget	6.58 délután	Személyvonalat	1.35 délután
M.-Sziget	8.48 este	Gyorsvonalat	4.— délután
M.-Sziget	10.22 este	Személyvonalat	3.56 délután

Szerencs—Debreczen			
Szerencs	8.07 reggel	Személyvonalat	5.— reggel
Szerencs	12.21 délután	Személyvonalat	9.07 délelőtt
Szerencs	7.50 este	Személyvonalat	5.18 délután

Nagy-Léta—Vértés—Debreczen			
N.-Léta—Vértés	7.25 reggel	Vegyesvonalat	5.25 reggel
N.-Léta—Vértés	3.18 délután	Vegyesvonalat	1.05 délután

Büd-Szt-Mihály—Tisza-Lök—Debreczen			
B.-Szt-Mihály	8.17 reggel	Vegyesvonalat	5.25 reggel
B.-Szt-Mihály	6.41 este	Vegyesvonalat	3.27 délután

Füzes-Abony—Debreczen			
Tisza-Füred	8.— reggel	Vegyesvonalat	4.18 reggel
Füzes-Abony	5.32 délután	Vegyesvonalat	11.25 délelőtt
F.-Abony	7.47 este	Vegyesvonalat	5.22 délután

* Csak P.-Ladányig.
** Csak Szatmárról.
*** Csak Óbá-Köcsig.

Kiadó és laptulajdonos:

Csokonai nyomda- és kiadó-részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: Koncz Ákos.

Főmunkatárs: Ujlaki Antal.

„Csokonai” nyomda és kiadó r.-t. nyomása. 1897.

19397. P.
1897.

Hirdetmény.

A debreczeni kir. törvényszék mint birtokbiróság által közhírré tétetik, hogy Debreczen sz. kir. város, mint kisajátítónak Ungvári Andor, Vásári András, Vásári István, Hegedüs István és neje Szinay Berta, Kerekes Gézáné Papp Anna, Sz. Nagy Károly, Kutasi Imre mint kiskoru Kutasi Ilma törv. képviselője, Bikfalvi István és Juhász Józsefné Gombos Julianna debreczeni lakosok ellen egy a város által építeni szándékolt lovassági laktanya céljára szükséges ingatlanok kisajátítása iránt folyamatba tett ügyében a kártalanítási eljárás megkezdésére tárgyalási határidőül 1898. évi február hó 3-ik napjának d. e. 9 órája a kir. törvényszéknél Dr. Hrehov Viktor törvényszéki bíró hivatal szobájába a 19397/897. P. sz. végzéssel kitűzetett.

Mely határidőre a kisajátító, a telek-önnyvi tulajdonosok és az összes telek-önnyvi érdekeltek a jelen hirdetmény által oly figyelmeztetéssel idéztetnek, hogy a kitűzött tárgyalásnál személyesen vagy kellőleg igazolt meghatalmazottjaik által annál inkább jelenjenek meg, mert netáni meg nem jelenésük a kártalanításra vonatkozó érdemleges határozat meghozatalát akadályozni nem fogja.

Kelt a debreczeni kir. törvényszék polgári osztályának 1897. december 30-án tartott üléséből.

Igyártó Sándor Ujfalussy József
elnök. jegyző.

19035.
1897.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa részéről ezennel közhírré tétetik, hogy:

1. a Várad-utczai cigánysor végén a sertésvásártérre vezető ut jobb oldalán levő, eddig is faraktárnak használt 1200 □ öl terület 1898. október 1-től 1901 október 1-ig terjedő 3 évre,

2. a Csapó-utczai 630. sorszámu ház 1898. május 1-től 1901. május 1-ig terjedő 3 évre.

3. a nagyerdei vigadó (Dobos pavillon) és „Leveles” szin 1899. január 1-től 1900. december 31-ig terjedő 2 évre,

4. az eddig Löwi Bernát által birt., „Spitzer“-féle sátor 1899. január 1-től 1901. december 31-ig terjedő 3 évre,

5. Epreskerti csapszék 1899. január 1-től 1901. december 31-ig terjedő 3 évre,

6. a Hatvan-utczai vásártéren levő „Spitzer” sátor koresmai része 1899. január 1-től 1901. december 31-ig terjedő 3 évre,

7. a baromvásártéren levő csárda 1899. január 1-től 1901. december 31-ig terjedő 3 évre,

8. „Csicsogó” csapszék mézszárszékkel együtt 1899. január 1-től 1901. december 31-ig terjedő 3 évre.

9. „Cserepes” csapszék 1899. január 1-től 1901. december 31-ig terjedő 3 évre,

10. „Bégány” csapszék 1899. január 1-től 1901. december 31-ig terjedő 3 évre,

a számvevőségénél kitett s ott a hivatalos órák alatt megtekinthető árverési feltételek mellett 1898. évi márczius hó 23-ik napjának d. e. 9 órájkor a városház kistermében tartandó nyilvános árverésen bérbe, illetve haszonbérbe kiadatni fognak.

Miről az árverelni szándékozók azzal értesitetnek, hogy a kikiáltási ár 10%-a készpénzben, az árverelő bizottság kezéhez bánatpénzül leteendő.

Debreczen, 1896. december 22-én.

A városi tanács.

Meghívás.

A „Hajdu-Nánási takarékpénztár” t. részvényesei az 1898. év február hó 13-ik napján d. e. 10 órakor

Hajdu-Nánáson a takarékpénztár helyiségében tartandó évi rendes közgyűlésre

tisztelettel meghívotnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Igazgatói jelentés az 1897-ik üzleti eredményről és az igazgatóság jelentése a késedelmi kamattal hátrányban levőkről.
2. Az 1897. évi zárszámadás és mérleg elbírálása, ezzel kapcsolatosan a nagy választmánynak a tiszta jövedelem jótékony célra fordítandó 1%-jára vonatkozó javaslata, valamint a felügyelő-bizottság jelentése a zárszámadás és a mérleg megvizsgálásáról és javaslata a felmentvénynek az igazgatóság, felügyelő-bizottság és tisztviselők részére leendő megadása iránt.
3. Igazgató választása.
4. Kilépő felügyelő-bizottsági tagok választása.
5. A nagy választmány kilépő tagjai helyett új tagok választása.
6. özv. Csizsár Gézáné kérvényének tárgyalása.

Kelt H.-Nánáson, 1898. január 16-án.

Csohány László
elnök.

56-1-1

Jegyzet. Az igazgatói jelentés és a mérleg a közgyűlés előtti 8 napon az intézet helyiségében nyílt helyen kitétvén, megtekinthető.